

STANDARDUL NAȚIONAL DE CONTABILITATE

“COSTURILE ÎNDATORĂRII”

Introducere

1. Prezentul standard este elaborat în baza Directivei ~~106~~ 2013/34/UE și a IAS 23 “Costurile îndatorării”.

Obiectiv

2. Obiectivul prezentului standard constă în stabilirea modului de contabilizare a costurilor îndatorării și de prezentare a informațiilor aferente în situațiile financiare.

Domeniu de aplicare

3. Prezentul standard se aplică la contabilizarea tuturor costurilor îndatorării cu excepția celor care sînt atribuibile direct achiziției, construcției sau producției:

- 1) activelor cu ciclu lung de producție, evaluate la valoarea justă;
- 2) stocurilor care sînt fabricate în cantități mari, pe o bază repetitivă într-o perioadă scurtă de timp.

Definiții

4. În prezentul standard noțiunile utilizate semnifică:

Activ cu ciclu lung de producție – activ care necesită în mod obligatoriu o perioadă lungă pentru creare și pregătire spre utilizare conform destinației sau spre vânzare.

Capitalizarea costurilor îndatorării – procesul de includere a costurilor îndatorării în valoarea contabilă a activului cu ciclu lung de producție.

Costurile îndatorării – dobînzile și alte costuri aferente împrumuturilor primite și contractelor de leasing financiar.

Împrumuturi – credite bancare și împrumuturi primite de entitate de la alte persoane juridice și/sau fizice pe o perioadă stabilită și pentru o anumită plată.

Componenta costurilor îndatorării și a activelor cu ciclu lung de producție

5. Costurile îndatorării includ:

- 1) dobînzile aferente împrumuturilor;
- 2) costurile suplimentare aferente împrumuturilor (de exemplu, valoarea serviciilor de consultanță, de expertiză a contractului de împrumut, comisionul bancar);
- 3) dobînzile de leasing financiar recunoscute în conformitate cu SNC “Contracte de leasing”;
- 4) diferențele de curs valutar și de sumă aferente dobînzilor privind împrumuturile ~~ore în măsura în care acestea sînt considerate ca o ajustare a costurilor cu dobînzile;~~
- 5) sumele amortizării primelor aferente obligațiunilor emise etc.

6. Activele cu ciclu lung de producție cuprind:

1) stocurile care necesită un proces îndelungat de fabricare și de pregătire spre utilizare conform destinației (de exemplu, vinurile brute aflate în proces de maturare și destinate pentru fabricarea vinurilor de calitate superioară, a vinurilor spumante; distilatul destinat fabricării divinului, lichiorului, whisky-ului);

2) imobilizările necorporale în curs de execuție (de exemplu, programele informatice, formulele, soluțiile tehnice, mostrele industriale, invențiile);

3) imobilizările corporale în curs de execuție (de exemplu, clădirile, construcțiile speciale – conductele de apă, gaze, podurile, rețelele de telecomunicații, utilajul care necesită montare complicată);

4) investițiile imobiliare în curs de reamenajare sau reconstruire (de exemplu, terenurile, clădirile aflate în proprietatea entității sau primite în leasing financiar și destinate transmiterii în leasing operațional);

5) activele biologice imobilizate în curs de execuție;

6) alte active imobilizate sau circulante care corespund definiției activului cu ciclul lung de producție (de exemplu, cheltuielile anticipate, costurile ulterioare aferente imobilizărilor necorporale și corporale).

7. În categoria activelor cu ciclu lung de producție nu se includ:

- 1) activele financiare;
- 2) stocurile care sînt fabricate în cantități mari în mod repetitiv pe parcursul unei perioade scurte de timp;
- 3) activele care în momentul achiziției sînt gata pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare.

Reguli generale

8. Costurile îndatorării se reflectă în contabilitate și în situațiile financiare în perioada de gestiune în care ele au fost efectiv suportate (calculate).

9. Costurile îndatorării se contabilizează separat de suma de bază a datoriilor privind împrumuturile primite.

10. Recunoașterea costurilor îndatorării se efectuează în funcție de faptul dacă acestea sînt sau nu atribuibile direct achiziției, construcției sau producției unui activ cu ciclu lung de producție.

11. Costurile îndatorării care sînt atribuibile direct achiziției, construcției sau producției unui activ cu ciclu lung de producție se capitalizează. Capitalizarea acestor costuri se admite în cazul în care există certitudinea că ele vor genera beneficii economice viitoare entității, iar mărimea lor poate fi evaluată în mod credibil.

12. Costurile îndatorării care nu sînt atribuibile direct achiziției, construcției sau producției unui activ cu ciclu lung de producție și/sau care nu corespund cerințelor de capitalizare se recunosc drept cheltuieli curente în perioada în care acestea au fost efectiv suportate.

13. Modul de calculare și de achitare a dobînzilor și a altor costuri ale îndatorării se stabilește în contractele de împrumut și de leasing financiar.

~~14. În conformitate cu politicile contabile, entitatea poate recunoaște și evalua costurile îndatorării în modul stabilit de IAS 23 “Costurile îndatorării”.~~

15. Identificarea activelor cu ciclu lung de producție, recunoașterea și evaluarea costurilor îndatorării se efectuează conform politicilor contabile ale entității în baza raționamentului profesional și cu respectarea raportului cost-beneficiu.

Capitalizarea costurilor îndatorării

Evaluarea costurilor îndatorării

16. Capitalizării sînt supuse numai acele costuri ale îndatorării care puteau fi evitate, dacă nu s-ar fi suportat costurile aferente activului cu ciclu lung de producție. Stabilirea costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate este condiționată de destinația împrumuturilor primite.

17. În cazul în care entitatea împrumută mijloace nemijlocit pentru obținerea unui activ cu ciclu lung de producție, mărimea costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate aferente activului respectiv se determină ca diferență dintre suma efectivă a costurilor îndatorării recunoscută în cursul perioadei de gestiune și orice venituri obținute din investirea temporară a acestor împrumuturi.

Exemplul 1. O entitate a primit la 2 ianuarie 201X un credit bancar în sumă de 1500000 lei pe un termen de 3 ani cu o rată a dobînzii anuale de 17% pentru finanțarea construcției unei clădiri. La începutul anului 201X suma împrumutată depășea necesitățile curente ale entității, motiv pentru care 500000 lei au fost plasați la un cont de depozit pe 3 luni cu o rată a dobînzii anuală de 9%.

În baza datelor din exemplu, suma costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate în anul 201X constituie 243750 lei $[(1500000 \text{ lei} \times 17\% - (500000 \text{ lei} \times 9\% \times 3 \text{ luni} : 12 \text{ luni})]$ și se contabilizează ca majorare concomitentă a imobilizărilor corporale în curs de execuție și a datoriilor curente.

18. Dacă entitatea împrumută mijloace în scopuri generale și le utilizează pentru achiziția, construcția sau producția unui activ cu ciclu lung de producție, mărimea costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate se determină prin înmulțirea ratei de capitalizare cu costurile aferente activului respectiv. Rata de capitalizare se calculează ca media ponderată a costurilor îndatorării

aferente împrumuturilor entității rămase nerambursate în cursul perioadei de gestiune, cu excepția împrumuturilor primite nemijlocit în scopul obținerii unui activ cu ciclu lung de producție concret. Mărirea costurilor îndatorării capitalizate în cursul perioadei de gestiune nu trebuie să depășească suma efectivă totală a costurilor îndatorării suportate în cursul acestei perioade.

19. Costurile îndatorării capitalizate se contabilizează ca majorare concomitentă a activelor cu ciclu lung de producție (stocurilor, imobilizărilor necorporale și corporale în curs de execuție, investițiilor imobiliare) și a datoriilor curente sau pe termen lung. Suma depășirii costurilor îndatorării efective asupra costurilor capitalizate se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datoriilor curente.

Modul de determinare a ratei de capitalizare și de contabilizare a costurilor îndatorării supuse capitalizării este prezentat în anexa 1.

20. În cazul în care suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare depășește mărirea efectivă a acestora, capitalizarea se admite doar în limita mărimii efective a costurilor îndatorării. Repartizarea sumei totale a costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate se efectuează proporțional mărimii costurilor aferente fiecărui activ cu ciclu lung de producție sau altei baze raționale stabilită în politicile contabile ale entității. Diferența dintre suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare și mărirea efectivă a acestora nu se reflectă în contabilitate.

Modul de repartizare a costurilor îndatorării între diferite tipuri de active cu ciclu lung de producție este prezentat în anexa 2.

21. La determinarea ratei de capitalizare trebuie excluse împrumuturile primite nemijlocit pentru achiziția, construcția sau producția unui activ cu ciclu lung de producție concret.

Modul de determinare a ratei de capitalizare în cazul excluderii împrumuturilor primite cu destinație prestabilită și de contabilizare a costurilor îndatorării aferente este prezentat în anexa 3.

Începerea capitalizării

22. Capitalizarea costurilor îndatorării începe la data la care entitatea îndeplinește concomitent pentru prima dată următoarele condiții:

- 1) suportă costuri aferente activului cu ciclu lung de producție respectiv;
- 2) suportă costurile îndatorării;
- 3) începe activitățile necesare pentru achiziția, construcția sau producția activului cu ciclu lung de producție și pregătirea acestuia pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare.

23. Costurile aferente activului cu ciclu lung de producție cuprind:

- 1) costurile aferente plății numerarului, utilizării altor active sau apariției datoriilor pentru care se calculează dobânzi;
- 2) costurile îndatorării capitalizate în perioada precedentă.

24. Entitatea suportă costurile îndatorării pe măsura calculării dobânzilor și efectuării altor costuri aferente împrumuturilor primite.

25. Activitățile necesare pentru achiziția, construcția sau producția activului cu ciclu lung de producție și pregătirea acestuia pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare includ:

- 1) achiziția, construcția sau producția activului cu ciclu lung de producție;
- 2) activitatea tehnică sau administrativă, inclusiv anterioare începerii construcției sau producției (de exemplu, activitatea legată de primirea autorizației pentru construcție);
- 3) păstrarea stocurilor, considerată ca o parte necesară a procesului de creare și pregătire a acestuia spre utilizare după destinație sau spre vânzare (de exemplu, păstrarea vinurilor brute în decursul unei perioade îndelungate de timp pentru producția vinurilor de calitate superioară și/sau spumante).

Întreruperea capitalizării

26. Capitalizarea costurilor îndatorării se întrerupe în cazul în care încetează pe o perioadă îndelungată de timp activitatea necesară pentru crearea activului cu ciclu lung de producție și pregătirea acestuia spre utilizarea prestabilită sau pentru vânzare (de exemplu, costurile îndatorării nu se capitalizează dacă este suspendată pe o perioadă îndelungată de timp producția/construcția activului cu ciclu lung de producție din cauză insuficienței materialelor de construcții sau a utilajelor).

27. Capitalizarea costurilor îndatorării nu se întrerupe:

1) în perioada sistării construcției sau producției activului cu ciclu lung de producție din cauze naturale, caracteristice unei zone geografice concrete (de exemplu, capitalizarea costurilor îndatorării continuă în cazul sistării temporare a construcției unui pod din cauza nivelului înalt al apei, cu condiția că un atare nivel al apei constituie un fenomen obișnuit într-o anumită perioadă a anului);

2) pe parcursul perioadei în care au loc lucrări tehnice și administrative semnificative aferente activelor cu ciclu lung de producție.

Încetarea capitalizării

28. Capitalizarea costurilor îndatorării încetează în cazul în care au fost finalizate activitățile de bază necesare pentru pregătirea activului cu ciclu lung de producție în vederea utilizării sale prestabilite sau a vânzării. Activul se consideră finalizat pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare atunci când construcția sau producția unui activ cu ciclu lung de producție este încheiată, deși activitatea administrativă curentă și lucrările legate de finisarea suplimentară nesemnificativă, la comanda cumpărătorului sau utilizatorului, pot încă să continue (de exemplu, dacă construcția clădirii este finisată, dar mai sînt de realizat unele modificări minore, cum ar fi decorarea interioară a acesteia, la comanda cumpărătorului sau al utilizatorului, atunci se consideră că a fost încheiată cea mai mare parte a lucrărilor de creare a activului cu ciclu lung de producție).

29. În cazul în care au fost finalizate lucrările de pregătire a unor părți distincte ale activului cu ciclu lung de producție și fiecare parte poate fi utilizată separat, iar lucrările privind alte părți ale activului continuă, capitalizarea costurilor îndatorării pentru fiecare parte finalizată a activului încetează, iar pentru părțile neterminate continuă.

30. Dacă unele părți finalizate ale activului cu ciclu lung de producție nu pot fi utilizate pînă la finalizarea tuturor celorlalte părți constitutive ale acestuia, capitalizarea costurilor îndatorării privind părțile finalizate ale activului continuă. În acest caz, capitalizarea costurilor îndatorării încetează în momentul când activul este gata integral pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare.

31. Modul de stabilire a perioadelor (lunilor) de începere, întrerupere și încetare a capitalizării costurilor îndatorării aferente activelor cu ciclu lung de producție este prezentată în anexa 4.

Decontarea costurilor îndatorării la cheltuieli curente

32. Costurile îndatorării se recunosc drept cheltuieli curente în cazul în care ele nu sînt atribuibile direct achiziției, construcției sau producției unui activ cu ciclu lung de producție sau nu corespund cerințelor de capitalizare prevăzute în pct.11 din prezentul standard. Aceste costuri se înregistrează ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datoriilor curente.

Exemplul 2. În anul 201X o entitate a primit la:

- 1 martie un credit bancar în sumă de 900000 lei pe un termen de 5 ani cu rata dobînzii anuală de 16% care se calculează și se achită lunar;

- 1 iulie un overdraft bancar pe un termen de 30 zile în sumă de 210000 lei cu rata dobînzii anuală de 20%;

- 1 octombrie un împrumut în valută străină în sumă de 25000 euro cu rata dobînzii anuală de 10% care se calculează și se achită trimestrial;

- 1 noiembrie un utilaj în leasing financiar în valoare de 3200000 pe o durată de 7 ani cu rata dobînzii anuale de 12% care se calculează și se achită lunar.

Cursul oficial stabilit de Banca Națională a Moldovei a constituit:

- la 1 octombrie 201X – 17,0961 lei/euro;

- la 31 decembrie 201X – 17,3252 lei/euro.

În baza datelor din exemplu, costurile îndatorării ale entității în anul 201X constituie 204055,75 lei, inclusiv:

- dobînda aferentă creditului bancar pe termen lung – 120000 lei ($900000 \text{ lei} \times 10 \text{ luni} : 12 \text{ luni} \times 16\%$);

- dobînda aferentă overdraftului bancar – 3500 lei ($210000 \text{ lei} \times 30 \text{ zile} : 360 \text{ zile} \times 20\%$);

- dobînda aferentă împrumutului în valută străină – 10828,25 lei ($25000 \text{ euro} \times 17,3252 \text{ lei/euro} \times 3 \text{ luni} : 12 \text{ luni} \times 10\%$);

- diferențele de curs valutar aferente împrumutului în valută străină – 5727,5 lei [25000 euro × (17,3252 lei/euro – 17,0961 lei/euro)];
 - dobânda aferentă leasingului financiar – 64000 lei (3200000 lei × 12% × 2 luni : 12 luni).
- Costurile îndatorării pentru anul 201X în sumă de 204055,75 lei se contabilizează ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datorii curente.

Prezentarea informațiilor

33. Nota explicativă a entităților care întocmesc situații financiare complete conține, pe lângă informațiile prevăzute în Legea contabilității și raportării financiare, în situațiile financiare ale entității se prezintă cel puțin următoarele informații privind costurile îndatorării:

- 1) suma costurilor îndatorării capitalizate în perioada de gestiune;
- 2) suma costurilor îndatorării recunoscute drept cheltuieli curente;
- 3) rata de capitalizare folosită pentru determinarea sumei costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizate;
- 4) sumele obținute din investirea temporară a împrumuturilor;
- ~~5) suma datoriilor aferente dobânzilor neachitate în termenele stabilite.~~

Prevederi tranzitorii

34. Prezentul standard se aplică începând cu data intrării în vigoare. În cazul în care entitatea a suportat costuri ale îndatorării aferente activelor cu ciclu lung de producție care la data intrării în vigoare a prezentului standard nu sînt gata pentru utilizarea prestabilită sau pentru vânzare și dacă aceste costuri au fost recunoscute drept cheltuieli curente, entitatea poate în conformitate cu politicile contabile să le capitalizeze în modul prevăzut în pct.16–21 din prezentul standard.

***Exemplul 3.** În anul 201X-2 o entitate a primit un credit bancar pe 3 ani pentru construcția clădirii oficiului. Dobînda calculată pentru anii 201X-2 și 201X-1 în sumă de 820000 lei a fost trecută la cheltuielile curente. Începînd cu anul 201X, entitatea aplică prevederile prezentului standard, potrivit cărora costurile îndatorării aferente achiziției, construcției sau producției unui activ cu ciclu lung de producție trebuie să fie capitalizate. În conformitate cu politicile contabile 201X, costurile îndatorării aferente activelor cu ciclu lung de producție în curs de execuție calculate în perioadele de gestiune precedente urmează să fie capitalizate.*

Conform datelor din exemplu, dobînda calculată în anii 201X-2 și 201X-1 în mărime de 820000 lei urmează a fi capitalizată în anul 201X și contabilizată ca majorare a imobilizărilor corporale în curs de execuție și corectare a rezultatelor anilor precedenți.

Data intrării în vigoare

35. Prezentul standard intră în vigoare la 1 ianuarie 2014.

**Modul de determinare a ratei de capitalizare și de contabilizare
a costurilor îndatorării supuse capitalizării**

Date inițiale. În ianuarie 201X o entitate a primit:

- un credit bancar în sumă de 8000000 lei cu o dobândă anuală de 15%, pe un termen de 5 ani;
- un credit bancar în sumă de 3000000 lei cu o dobândă anuală de 18%, pe un termen de 3 ani;
- un împrumut în sumă de 1800000 lei cu o dobândă anuală de 12% pe un termen 2 ani.

Conform condițiilor contractuale, creditele și împrumuturile urmează să fie rambursate în părți egale începând cu anul următor anului primirii lor, iar dobânzile se calculează lunar.

Toate împrumuturile au fost primite în scopuri generale și au fost utilizate în anul 201X pentru fabricarea divinului, construcția unei clădirii cu destinație de producție și elaborarea unei tehnologii noi de prelucrare a strugurilor.

În anul 201X entitatea a suportat costuri aferente activelor cu ciclu lung de producție care sînt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1

Costuri aferente activelor cu ciclu lung de producție pe anul 201X

Denumirea activului cu ciclu lung de producție	Suma costurilor aferente activelor cu ciclu lung de producție
Stocuri de divin	4000000
Clădirea cu destinație de producție	5000000
Tehnologia nouă de prelucrare a strugurilor	2000000
Total	11000000

Suma costurilor îndatorării ce urmează să fie capitalizată se determină prin aplicarea ratei de capitalizare care se calculează ca media ponderată a costurilor îndatorării aplicabile împrumuturilor entității (tabelul 2).

Tabelul 2

Date pentru calcularea ratei de capitalizare a costurilor îndatorării pe anul 201X

Tipul împrumutului	Suma împrumutului, lei	Rata dobînzii, %	Suma dobînzilor, lei
A	1	2	3 = 1×2
Credit bancar pe un termen de 5 ani	8000000	15	1200000
Credit bancar pe un termen de 3 ani	3000000	18	540000
Împrumut pe un termen de 2 ani	1800000	12	216000
Total	12800000	x	1956000

În baza datelor din exemplu se calculează:

1) *rata de capitalizare*, prin împărțirea sumei totale a dobînzilor calculate la mărimea totală a împrumuturilor primite în cursul anului 201X. Conform datelor din exemplu, această rată constituie 15,28% (1956000 lei : 12800000 lei × 100%);

2) *suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare*, prin înmulțirea ratei de capitalizare cu mărirea costurilor suportate aferente fiecărui activ cu ciclu lung de producție.

În baza datelor din exemplu, suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare este egală cu 1680800 lei ($11000000 \text{ lei} \times 15,28\%$), inclusiv pentru:

- fabricarea divinului – 611200 lei ($4000000 \text{ lei} \times 15,28\%$);
- construcția clădirii cu destinație de producție – 764000 lei ($5000000 \text{ lei} \times 15,28\%$);
- elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor – 305600 lei ($2000000 \text{ lei} \times 15,28\%$).

3) *suma costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizată*, prin compararea sumei costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare și a sumei dobânzilor calculate efectiv pe parcursul perioadei de gestiune.

În baza datelor din exemplu, suma costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizată este egală cu 1680800 lei, deoarece suma dobânzilor calculate în anul 201X este mai mare (1956000 lei).

Diferența dintre suma dobânzilor calculate în anul 201X și suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare în mărime de 275200 lei ($1956000 \text{ lei} - 1680800 \text{ lei}$) se atribuie la cheltuielile curente ale anului 201X.

În baza datelor din exemplu și a calculelor efectuate în anul 201X, entitatea contabilizează:

primirea creditelor și împrumutului în sumă de 12800000 lei – ca majorare concomitentă a numerarului și datoriilor pe termen lung;

capitalizarea costurilor îndatorării aferente:

- fabricării divinului în mărime de 611200 lei – ca majorare concomitentă a stocurilor și datoriilor curente;

- construcției clădirii cu destinație de producție în mărime de 764000 lei – ca majorare concomitentă a imobilizărilor corporale în curs de execuție și datoriilor curente;

- elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor în mărime de 305600 lei – ca majorare concomitentă a imobilizărilor necorporale în curs de execuție și datoriilor curente.

costurile îndatorării care nu pot fi capitalizate în mărime de 275200 lei – ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datoriilor curente.

Anexa 2

Modul de repartizare a costurilor îndatorării între diferite tipuri de active cu ciclu lung de producție

Date inițiale. Utilizând datele din anexa 1 să presupunem că suma costurilor suportate aferente activelor cu ciclu lung de producție a constituit 15000000 lei, inclusiv pentru:

- fabricarea divinului – 6000000 lei;
- construcția clădirii cu destinație de producție – 5000000 lei;
- elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor – 4000000 lei.

În conformitate cu politicile contabile, costurile îndatorării se repartizează pe tipuri de active cu ciclu lung de producție proporțional sumei costurilor suportate aferente fiecărui activ.

În baza datelor din exemplu, suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare constituie 2292000 lei ($15000000 \text{ lei} \times 15,28\%$).

Această sumă depășește mărirea dobânzilor calculate efectiv pe parcursul anului 201X. În acest caz pot fi capitalizate doar costurile îndatorării în limita sumei de 1956000 lei, inclusiv pentru:

- fabricarea divinului – 782400 lei ($6000000 \text{ lei} \times 1956000 \text{ lei} : 15000000 \text{ lei}$);
- construcția clădirii cu destinație de producție – 652000 lei ($5000000 \text{ lei} \times 1956000 \text{ lei} : 15000000 \text{ lei}$);
- elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor – 521600 lei ($4000000 \text{ lei} \times 1956000 \text{ lei} : 15000000 \text{ lei}$).

Diferența dintre suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare și suma dobânzilor calculate în anul 201X în mărime de 336000 lei ($2292000 \text{ lei} - 1956000 \text{ lei}$) nu se reflectă în contabilitate, deoarece acestea nu au fost suportate efectiv de către entitate.

**Modul de determinare a ratei de capitalizare în cazul excluderii
împrumuturilor primite cu destinație prestabilită**

Date inițiale. Utilizând datele din anexa 1, să presupunem că împrumutul cu termenul de 2 ani în sumă de 1800000 lei a fost primit pentru elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor, iar costurile pentru elaborarea acesteia au constituit 1500000 lei.

În cazul dat, suma acestui împrumut va fi exclusă la calcularea ratei de capitalizare pe anul 201X (tabelul 1).

Tabelul 1

**Date pentru calcularea ratei de capitalizare
a costurilor îndatorării pe anul 201X**

Tipul împrumutului	Suma împrumutului, lei	Rata dobânzii, %	Suma dobânzilor, lei
A	1	2	3 = 1 × 2
Credit bancar pe un termen de 5 ani	8000000	15	1200000
Credit bancar pe un termen de 3 ani	3000000	18	540000
Total	11000000	x	1740000

În baza datelor din exemplu se calculează:

1) *rata de capitalizare*, prin împărțirea sumei totale a dobânzilor calculate la mărimea totală a împrumuturilor primite în cursul anului 201X. Conform datelor din exemplu, această rată este egală cu 15,82% (1740000 lei : 11000000 lei × 100%);

2) *suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare*, prin înmulțirea ratei de capitalizare cu mărimea costurilor suportate aferente fiecărui activ cu ciclu lung de producție.

În baza datelor din exemplu, această sumă este egală cu 1423800 lei ((4000000 lei + 5000000 lei) × 15,82%), inclusiv pentru:

- fabricarea divinului – 632800 lei (4000000 lei × 15,82%);
- construcția clădirii cu destinație de producție – 791000 lei (5000000 lei × 15,82%);

3) *suma costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizată*, prin compararea sumei costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare și a sumei dobânzilor calculate efectiv în perioada de gestiune.

În baza datelor din exemplu, suma costurilor îndatorării care urmează a fi capitalizată este egală cu 1423800 lei, deoarece suma dobânzilor calculate în anul 201X este mai mare (1740000 lei). Diferența dintre suma dobânzilor calculate în anul 201X și suma costurilor îndatorării determinate cu aplicarea ratei de capitalizare în mărime de 316200 lei (1740000 lei – 1423800 lei) trebuie înregistrată drept cheltuieli curente ale anului 201X.

4) *suma costurilor îndatorării aferente împrumutului utilizat pentru elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor*, prin înmulțirea sumei costurilor efectiv suportate pentru elaborarea acesteia cu rata dobânzii împrumutului corespunzător și constituie 180000 lei (1500000 lei × 12%). Suma dobânzilor calculate efectiv pe acest împrumut este egală cu 216000 lei (1800000 lei × 12%). Capitalizării se supune doar suma costurilor îndatorării suportate în mărime de 180000 lei. Diferența dintre suma costurilor îndatorării suportate și suma dobânzilor calculate efectiv în mărime de 36000 lei (216000 lei – 180000 lei) trebuie înregistrată drept cheltuieli curente ale anului 201X.

În baza datelor din exemplu, entitatea înregistrează:

primirea creditelor și împrumutului în sumă de 12800000 lei (11000000 lei + 1800000 lei) – ca majorare concomitentă a numerarului și datoriiilor pe termen lung;

capitalizarea costurilor îndatorării aferente:

- fabricării divinului în mărime de 632800 lei – ca majorare concomitentă a stocurilor și datoriilor curente;
 - construcției clădirii cu destinației de producție în mărime de 791000 lei – ca majorare concomitentă a imobilizărilor corporale în curs de execuție și datoriilor curente;
 - elaborarea tehnologiei noi de prelucrare a strugurilor în mărime de 180000 lei – ca majorare concomitentă a imobilizărilor necorporale în curs de execuție și datoriilor curente.
- costurile îndatorării care nu pot fi capitalizate în mărime de 352200 lei (316200 lei + 36000 lei) – ca majorare concomitentă a cheltuielilor și datoriilor curente.

Anexa 4

Modul de stabilire a perioadelor (lunilor) de începere, întrerupere și încetare a capitalizării costurilor îndatorării

Date inițiale.În anul 201X o entitate a efectuat din contul resurselor proprii și a creditelor bancare lucrări aferente:

- achiziției și pregătirii unui teren pentru construcția clădirii;
- instalării unui utilaj de producție.

Pe parcursul acestui an au fost efectuate următoarele tranzacții aferente activelor nominalizate:

- 1) în mai – achiziția terenului. Lucrările de pregătire a terenului pentru construcție au fost începute în iulie;
- 2) în martie – achiziționarea utilajului și începerea instalării lui;
- 3) în iulie – suspendarea lucrărilor de instalare a utilajului în legătură cu lipsa pieselor necesare;
- 4) în septembrie – reluarea lucrărilor de instalare a utilajului;
- 5) în decembrie – întreruperea lucrărilor de instalare a utilajului din cauza condițiilor climaterice nefavorabile caracteristice pentru perioada de iarnă;
- 6) în decembrie – finalizarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru construcția clădirii.

În baza datelor din exemplu, entitatea stabilește perioadele (lunile) de începere, întrerupere și încetare a capitalizării a costurilor îndatorării aferente activelor cu ciclu lung de producție în modul prezentat în tabelul 1.

Tabelul 1

Determinarea perioadelor de începere, întrerupere și încetare a capitalizării costurilor îndatorării

Nr. crt.	Perioada, lunile	Comentarii
1	iulie-decembrie	Capitalizarea costurilor îndatorării aferente terenului trebuie începută în iulie concomitent cu efectuarea lucrărilor de pregătire a acestuia pentru utilizarea prestabilită
2	martie-iunie	În această perioadă costurile îndatorării aferente utilajului pot fi capitalizate, deoarece au început lucrările de instalare a acestuia
3	iulie-august	Capitalizarea costurilor îndatorării aferente utilajului trebuie întreruptă, deoarece au fost sistate lucrările de instalare a acestuia
4	septembrie-noiembrie	Capitalizarea costurilor îndatorării aferente utilajului este posibilă, deoarece au fost reluate lucrările de

		instalare a acestuia
5	decembrie	Capitalizarea costurilor îndatorării aferente utilajului nu se întrerupe, deoarece sistarea lucrărilor de instalare este cauzată de condițiile climaterice nefavorabile
6	decembrie	Capitalizarea costurilor îndatorării aferente terenului trebuie să înceteze, deoarece acesta este gata pentru utilizarea prestabilită